

Évek: 1934. III. s. au 8h

*240-32
58/11
8.)*

24730

SZABÁLYZAT

A DEBRECENI ÉS POZSONYI MAGY. KIR.

TUDOMÁNYEGYETEMEK

SZERVEZTÉRŐL,

TANULMÁNYI ÉS VIZSGARENDJÉRŐL.

KIADJA:

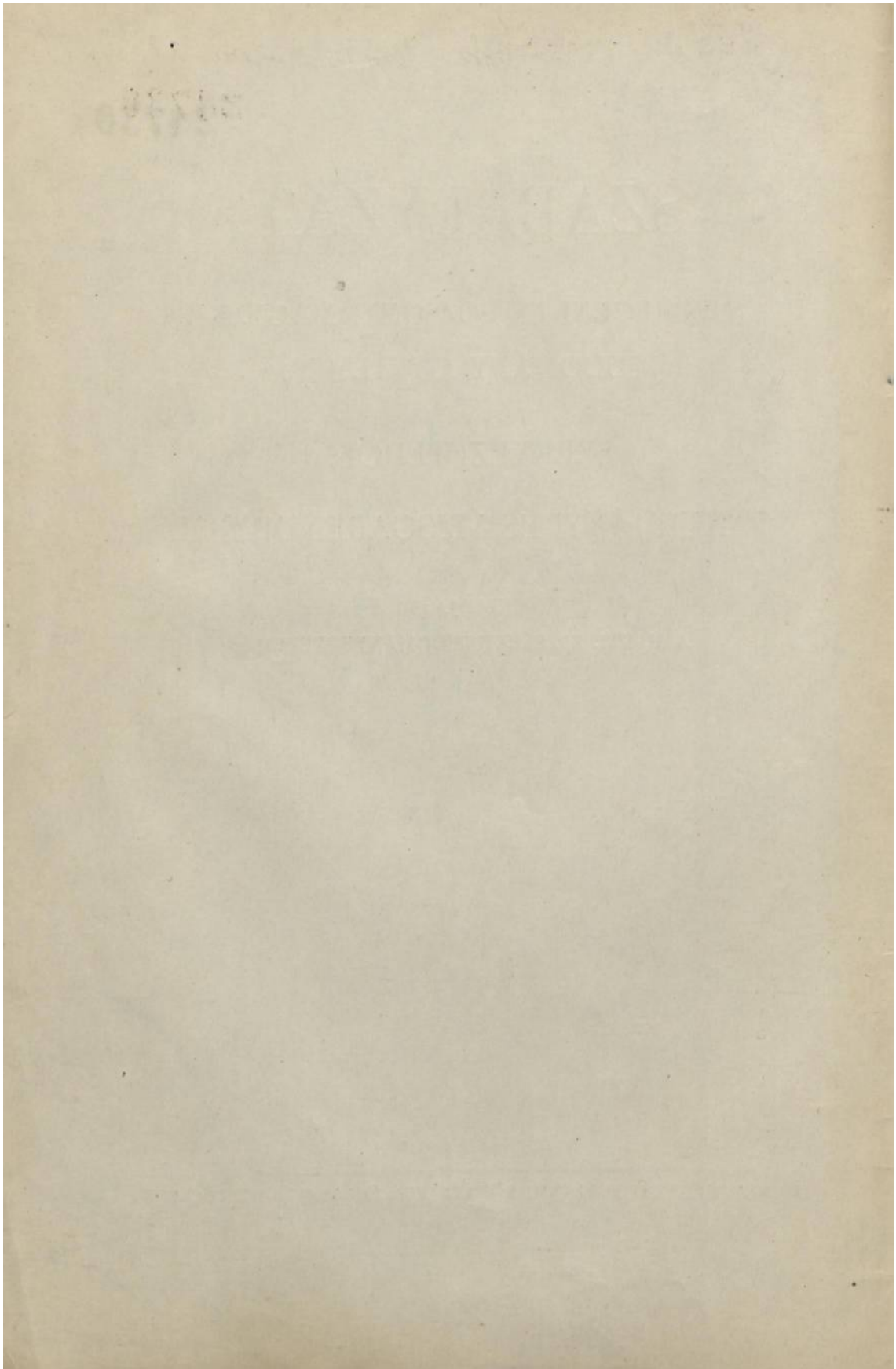
A M. KIR. ERZSÉBET TUDOMÁNYEGYETEM

[Large blue ink scribble]

24730/244-35

P É C S. 1 9 3 4

DUNÁNTÚL PÉCSI EGYETEMI KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA RT. PÉCSETT

24730

Szabályzat

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1914. évi július hó 25-én Bad-Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával a debreceni és pozsonyi magyar királyi tudományegyetemek szervezete, tanulmányi és vizsgarendje tárgyában az 1912:XXXVI. t.-c. 5. §-a alapján készített és alább közölt ideiglenes szabályzat szövegét jóváhagyni és annak közzétételét megengedni méltóztatott.

24730

Érkezett az angol nyelvű kézikönyv 1914. évi
kiadású 25-ös kiadású két kötetből álló
kézikönyv a kézikönyv és kézikönyv kézikönyv
kézikönyv kézikönyv kézikönyv kézikönyv kézikönyv
kézikönyv kézikönyv kézikönyv kézikönyv kézikönyv
kézikönyv kézikönyv kézikönyv kézikönyv kézikönyv
kézikönyv kézikönyv kézikönyv kézikönyv kézikönyv

Pécsi Egyetemi Könyvtár
C23913 sz.

Szabályzat

a debreceni és pozsonyi m. kir. tudományegyetemek
szervezetéről, tanulmányi és vizsgarendjéről.

I. FEJEZET.

Szervezet.

a) Általános rendelkezések.

1. §.

A debreceni és pozsonyi tudományegyetemek közvetlenül a magyar királyi vallás- és közoktatásügyi miniszter hatósága alatt állanak.

2. §.

E tudományegyetemeknek az 1912 : XXXVI. t.-c. 1. §-a értelmében tanszabadságuk van.

3. §.

A debreceni tudományegyetem pecsétje Magyarország címerét ábrázolja, a tudományegyetem elnevezését és megnyitásának évét tartalmazó körirattal.

A pecsét körirata: „Debreczeni Magyar Királyi Tudományegyetem. 1914.“

4. §.

A pozsonyi tudományegyetem Magyarország örökemlékeztű királynéjának, boldogult Erzsébet Ó császári és királyi Felségének nevét viseli.

Pecsétje Magyarország címerét ábrázolja, elnevezését és megnyitásának évét tartalmazó körirattal.

A pecsét körirata: „Pozsonyi Magyar Királyi Erzsébet-Tudományegyetem. 1914.“

b) A tudománykarok.

5. §.

A debreceni tudományegyetem a következő karokból áll:

1. ref. hittudományi,
2. jog- és államtudományi,
3. orvostudományi,
4. bölcsészet-, nyelv- és történettudományi,
5. mennyiség- és természettudományi karból.

6. §.

A pozsonyi tudományegyetem a következő karokból áll:

1. jog- és államtudományi,
2. orvostudományi,
3. bölcsészet-, nyelv- és történettudományi,
4. mennyiség-, természettudományi és mezőgazdasági karból.

7. §.

E tudományegyetemek, az illető egyetem meghallgatóival, más karokkal is kiegészíthetők.

8. §.

Minden kar tantestületből és beiktatott hallgatókból áll.

A tantestülethez tartoznak: a nyilvános rendes, nyilvános rendkívüli egyetemi tanárok, a helyettes tanárok, az egyetemi magántanárok, a szakelőadók és a tanítók.

9. §.

Nyilvános rendes és nyilvános rendkívüli tanárok azok, akik rendszeresített illetményekkel kifejezetten ilyenekül kineveztetnek.

A kari ülésen részvételi joggal bíró nyilvános rendkívüli tanárok száma nem haladhatja meg a nyilvános rendes tanárok számának felét.

A nyilvános rendes tanárok rendszerint egy-egy fő-tanszakot képviselnek. Hogy egy karban hány fő-tanszak legyen és hogy egy fő-tanszakra egy vagy több tanszék állíttassék-e fel, azt a kar meghallgatásával a vallás- és közoktatásügyi miniszter határozza meg.

Valamely fő-tanszakra nyilvános rendkívüli tanár is kinevezhető. Nyilvános rendes és nyilvános rendkívüli tanárok oly tudományszakokra is kinevezhetők, amelyek mint fő-tanszakok rendszeresítve nincsenek, de amelyek előadásának biztosítása kívánatos.

Nyilvános rendkívüli tanárrá oly magántanár is kinevezhető, aki ebben a minőségben kifejtett hosszabb és sikeres működésével kiváló érdemeket szerzett.

10. §.

A helyettes tanár azon idő alatt lát el valamely tanszéket, míg az üresedésben van, vagy míg azt az arra kinevezett tanár huzamosabb akadályoztatása miatt nem láthatja el.

A helyettes tanárt rendszerint a karhoz tartozó tanárok közül a kar választja, s a vallás- és közoktatásügyi miniszter erősíti meg.

A helyettes tanárnak az általa ellátott tanszéket illetőleg ugyanaz a jogköre van, mint az arra kinevezett tanárnak.

11. §.

Magántanárok azok, akik az egyetem valamely karán képesítést nyertek arra, hogy bizonyos tárgyból előadásokat tarthassanak.

A magántanárok a rendszeresített tanárokkal egyenlő érvényű előadáslátogatási bizonyítványokat állítanak ki.

12. §.

A szakelőadók oly tárgyat adnak elő, amely mint fő-tanszak a kar tanulmányi rendjébe nincs felvéve, előadására nyilvános rendes, vagy nyilvános rendkívüli tanár kinevezve nincs, de rendszeres előadása kívánatos.

A szakelőadók a szükséghez képest és csak meghatározott időre nyernek megbízást. A szakelőadót rendszerint a karhoz tartozó tanárok közül a kar választja, s a vallás- és közoktatásügyi miniszter erősíti meg.

A 11. § második bekezdése a szakelőadókra is kiterjed.

13. §.

A tanítók nem valamely tudományszakot, hanem művészetet, vagy gyakorlati ügyességet tanítanak. A tanítók kizárólag gyakorlati elsajátítás céljából élő nyelveket is taníthatnak. (Nyelvmesterek.)

A tanítók, ha ismereteiket a kar előtt kellőképpen igazolták, a kar javaslatára a vallás- és közoktatásügyi minisztertől kapnak engedélyt a tanításra.

A tanítókra a 11. § második bekezdése nem alkalmazható.

14. §.

A tudománykarok belügyeikre nézve egymástól független, egyenjogú és önálló testületek.

15. §.

Minden kar élén a dékán áll.

16. §.

A dékán hatáskörébe tartozik a kari igazgatás és felügyelet.

A dékán hajtja végre a karra vonatkozó törvényeket, rendeleteket, tanácsi és kari határozatokat.

Ha a kar határozata törvénybe, rendeletbe, vagy valamely tanácsi határozatba ütközik, a dékán a kar határozatának végrehajtását felfüggesztvén, az egyetemi tanács útján a vallás- és közoktatásügyi miniszternek azonnal jelentést tesz és ezt a legközelebbi kari ülésen is bejelenti.

A dékán a folyó ügyeket és mindazokat, amelyeknek elintézése csak a fennálló szabályok egyszerű, kétségtelen alkalmazásából áll, elintézi, erről azonban a legközelebbi kari ülésnek jelentést tesz.

Ha a halasztás veszéllyel jár, a karnak utólagosan teendő jelentés mellett, más ügyekben is intézkedik.

Felterjeszti a kar határozatait. Felterjesztésében az ügyet felvilágosító megjegyzéseket tehet.

Gondoskodik az előadások, valamint a vizsgák és szigorlatok pontos megtartásáról.

Gondoskodik a karban tapasztalt hiányok orvoslásáról és e végett a karnak jelentést tesz.

A karnak javaslatokat tesz a kari oktatás és igazgatás terén megvalósítandó reformok tárgyában.

A kart illető ügyekben az egyetem rektorának, vagy a vallás- és közoktatásügyi miniszternek felhívására véleményyt mond.

Meghatározza a karhoz beosztott irodai személyzetnek, altiszteknek és szolgálóknak munkakörét.

17. §.

A dékán gyakorolja a felügyeletet a karhoz tartozó hallgatók fölött. Különösen gondoskodik arról, hogy egyetemi tanulmányaikat minél nagyobb sikerrel folytathassák.

A hallgatókat csekélyebb fegyelmi ügyekben meginti, vagy megdorgálja.

Felügyel a karhoz tartozó ifjúsági egyesületekre, melyek költségvetésüket és számadásukat neki évenként bemutatni tartoznak.

18. §.

A dékáni tisztséget egy-egy tanévre a kar egy nyilvános rendes tanára tölti be. Alapos okból a dékán a tisztség alóli fölmentését kérheti. Ugyanaz a tanár több egymást követő tanévben is viselheti a dékáni tisztséget. Három egymást követő tanévnél azonban hosszabb időn át a dékáni tisztséget ugyanaz a tanár nem töltheti be.

Ezt a tisztséget nem köteles újból elfogadni az a tanár, aki azt legalább egy tanéven át viselte, ha vannak nyilvános rendes tanárok, akik azt még nem viselték, vagy kevesebbszer töltötték be mint ő.

19. §.

A kar a következő tanév dékánját június első hetében tartandó kari ülésen általános szavazattöbbséggel, titkos szavazás útján választja meg.

Ha általános szavazattöbbséget senki sem kap, a kar a titkos szavazást megismétli. Ha ez a szavazás sem vezet eredményre, a kar azt azon két nyilvános rendes tanár közt, akik legtöbb szavazatot nyertek, még egyszer megismétli.

Ha általános szavazattöbbség ekkor sem áll elő, a dékánt az egyetemi tanács választja meg ama két nyilvános rendes tanár közül, akikre a szűkebb kari szavazás szorítkozott.

Ha a szavazás általános szótöbbséget nem eredményez, az egyetemi tanács a szavazást egyszer megismétli.

Ez a § megfelelően akkor is alkalmazandó, ha a meg-

választott a kartól fölmentést kapott, illetve a választást nem fogadta el, vagy pedig, ha a dékáni állás betöltése évközben, a tanév hátralevő részére válik szükségessé.

20. §.

Ha a választás a tanácsban nem vezet eredményre, a dékánt az illető tanévre a vallás- és közoktatásügyi miniszter nevezi ki.

Ha a kar zavartalan igazgatásának biztosítása céljából kivételesen szükségesnek mutatkozik, a vallás- és közoktatásügyi miniszter a megválasztott, illetve kinevezett dékán helyett, a tanév hátralevő részére, a kar nyilvános rendes tanárai közül más dékánt nevezhet ki.

21. §.

A megválasztott dékán, miután a vallás- és közoktatásügyi miniszter megerősítette, hivatali működését a tanév első napján kezdi meg.

22. §.

Ha a dékán hivatali működésében gátolva van, ezt az egyetem rektorának bejelenti és egyúttal szabályszerű helyettesítéséről gondoskodik. (23. §.)

Nyolc napot meghaladó szabadságot, még szünidőben is, csak a vallás- és közoktatásügyi miniszter előzetes engedélyével vehet igénybe.

23. §.

A dékánt helyettesíti a prodékán. A prodékáni tisztséget a megelőző tanév dékánja tölti be.

Ha a prodékáni tisztséget ily módon nem lehet ellátni, betöltésére nézve a 19—21. §§ megfelelően alkalmazandók.

Ha a prodékán csak múlólag van akadályozva, a prodékáni tisztséget a kinevezés sorrendje szerint legidősebb nyilvános rendes tanár látja el.

24. §.

A tudománykart megillető hatóságot a nyilvános rendes és nyilvános rendkívüli tanárok gyűlése (kari ülés) gyakorolja.

A kari ülésen, amennyiben ez a jog őket már egyébként is meg nem illeti, a helyettes tanároknak is van ülési joguk. Az általuk ellátott tanszéket illető kérdésekben szavazati joguk is van.

A kari ülésnek nem tagjai azok a nyilvános rendkívüli tanárok, akik a kari üléseken való részvétel joga nélkül neveztetnek ki.

A magántanárok a kari ülésekre két magántanári képviselőt küldenek ki, akik a kari üléseken jelen vannak, a tanácskozásban részt vehetnek, szavazati joguk azonban csak a dékán- és rektorválasztók megválasztásánál van.

Magántanári képviselőknek csak azok a magántanárok választhatók meg, akik legalább két féléven át előadtak.

Ha a magántanárok száma kettőt nem halad meg, ők a kari üléseken a magántanári képviselőket megillető jogokat, az ezekre megállapított kellékek mellett, személyesen gyakorolják.

Azok a magántanárok, akik nyilvános rendes, illetve nyilvános rendkívüli tanári címmel, vagy pedig ilyen címmel és jelleggel ruháztatnak fel, ezen § szempontjából a magántanárokkal egyenlő elbírálás alá esnek.

25. §.

A kari ülés a kart illető ügyekben határoz.

Különösen gondoskodik arról, hogy a karban minden tanszak kellően képviselve legyen.

Továbbá minden tanév első félévének november havában és minden tanév második félévének május havában megállapítja a jövő félévi tanrendet, melyet a dékán megerősítés végett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez föl-

terjeszt. A kari ülésnek a tanrend megállapításánál különösen arra kell gondot fordítania, hogy minden hallgató, a 10. § esetét kivéve, az összes főtanszakokat az ezen szakok előadására kinevezett nyilvános rendes, vagy nyilvános rendkívüli tanároknál hallgathassa.

A kar gondoskodik a kari oktatás fejlesztéséről, valamint az e téren észlelt hiányok megszüntetéséről, s évégett a vallás- és közoktatásügyi miniszternek javaslatot tesz.

A kart érintő minden kérdésben — a vallás- és közoktatásügyi miniszter, vagy az egyetemi tanács felhívására — véleményt mond.

Gyakorolja a fegyelmi hatóságot a karhoz tartozó hallgatók és vizsgázók fölött.

26. §.

A nyilvános rendes és nyilvános rendkívüli tanári állások pályázat vagy pedig meghívás útján töltenek be.

A pályázati hirdetményt a vallás- és közoktatásügyi miniszter bocsátja ki. A pályázat feltételeire nézve azonban a kart is meghallgatja.

A pályázat folytán a kar a jelölés előkészítése céljából 3—5 tagú bizottságot küld ki, amely a karnak megokolt kijelölő javaslatot tesz.

A bizottság jelentésében minden pályázó tudományos és irodalmi működéséről kimerítő véleményt köteles mondani.

Köteles minden más körülményre is kiterjeszkedni, amelyek a pályázónak közalkalmazására, különösen egyetemi tanszékre való kinevezésére befolyással lehetnek.

27. §.

A kar a jelölések tárgyában a bizottsági jelentés alapján titkos szavazás útján, általános szavazattöbbséggel határoz.

Ha több a pályázó, a kar az első, második, illetve

harmadik helyre is jelöl. Ha azonban a kar a pályázat eredménye alapján szükségesnek tartja, csak az első és második helyre, vagy épen csak az első helyre jelöl.

Ha a bizottság egynél több helyre tett kijelölő javaslatot, a kari ülésben mindegyik helyre külön-külön szavazás útján kell jelölni. Ugyanarra a helyre egynél több pályázóra senki sem szavazhat, hogy így ugyanazon a helyen több pályázó egyenlően jelöltessék. Több pályázó csak akkor tekinthető ugyanazon helyen jelöltnek, ha a szavazatok közöttük egyenlően oszlanak meg.

E jelölés figyelembevételével a vallás- és közoktatásügyi miniszter tesz előterjesztést Ő Felségének a kinevezés iránt.

28. §.

A kar akkor is küld ki 3—5 tagú bizottságot, ha azt határozza el, hogy az állás pályázat mellőzésével, meghívás útján töltsék be. A bizottság a 26. § harmadik, negyedik és ötödik bekezdése értelmében tesz a karnak javaslatot, melynek alapján a kar a 27. § első bekezdése szerint határoz.

Ha a kar olyan tanárt kíván meghívni, aki a karnak korábban már tagja volt, a meghívás tárgyában bizottság kiküldése nélkül határoz.

Ha pedig pályázat esetében a bizottság azt találja, hogy a pályázat nem eredményes, a meghívás céljából, saját kezdeményezéséből is tehet a karnak javaslatot. Ekkor is azonban jelentésében nemcsak a meghívandóról, hanem a pályázókról is érdemlegesen nyilatkozni köteles.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a meghívott kinevezése iránt belátása szerint tesz előterjesztést Ő Felségének.

A 9. § utolsó bekezdése esetében a vallás- és közoktatásügyi miniszter pályázat, vagy meghívás nélkül is tehet előterjesztést a kinevezés iránt. A kart azonban ekkor is meghallgatja.

29. §.

A segéd-tanszemélyzetet az intézeti főnök javaslatára az egyetem illető kara választja és a vallás- és közoktatásügyi miniszter erősíti meg.

30. §.

A kar, a nagy szünetet kivéve, minden hónapban tart ülést. (Rendes kari ülést.)

A dékán a szükséghez képest máskor is ülésre hívhatja össze a kart. (Rendkívüli kari ülés.)

31. §.

A kari ülésen részvételre jogosított minden tag az ülésen megjelenni s az ülés befejeztéig ottmaradni köteles.

A meg nem jelent tag elmaradását a dékának a kari ülés előtt bejelenteni köteles. A dékán azt, aki a kari ülésen alapos ok nélkül ismételtelen meg nem jelenik, írásban figyelmezteti.

Az ülés befejezése előtt eltávozni csak a dékán engedelmével szabad.

32. §.

A kari ülés megtartásához és érvényes határozat hozatalához a szavazatképes tagok legalább felének jelenléte szükséges.

A jelenlevők általános szavazattöbbséggel határoznak.

33. §.

Ha a szükséges számú tag meg nem jelenése miatt a kari ülést megtartani nem lehet, a dékán azt rövid határrapra újból összehívja.

Ha a kari ülés összehívása másodszor is eredménytelen, a dékán erről az egyetemi tanács útján a vallás- és közoktatásügyi miniszternek jelentést tesz.

34. §.

A kari ülést a dékán hívja össze.

A dékán az ülést akkor is összehívja, ha ezt szavazati joggal bíró három tag az ülés tárgyának pontos megjelölése mellett írásban kéri.

A dékán állapítja meg az ülés napirendjét is. A meghívóban az ülés minden fontos tárgya külön is megjelölendő.

A kari ülés tagjai az ülésen önálló indítványokat is előterjeszhetnek. Az ilyen indítványok az ülés előtt a dékánál írásban bejelentendők. A kar engedélyével önálló indítványokat a kari ülés alatt is lehet előterjeszteni. Bármely indítvány felett a kar csak akkor határozhat, ha azt az indítványozó előbb írásba foglalta.

35. §.

A kari ülésen a dékán elnököl. Ő nyitja meg, vezeti és zárja be az ülést.

A kari ülésen csak a napirendre kitűzött ügyeket lehet tárgyalni. A kar engedélyével azonban más ügyek is tárgyalhatók.

A kari ülésen mindenekelőtt rendszerint a felsőbb hatósági leiratokat mutatja be a dékán, ezeket követik a többi elnöki előterjesztések. Ezután az előadmányok terjesztetnek elő, végül pedig az önálló indítványokat tárgyalja a kar.

Az elnöklő dékán őrködik a tanácskozás méltósága és komolysága fölött. Ha valaki ez ellen vét, a dékán őt megintí. Súlyosabb esetekben, vagy pedig, ha az ismételt megintés célra nem vezet, tőle a szót megvonja. A dékán gondoskodik arról is, hogy a tanácskozás kimerítő, mindazáltal minden fölösleges hosszadalmasságtól ment legyen.

A tanácskozás befejeztével az elnöklő dékán a kérdést szavazás alá bocsátja. A kérdés úgy teendő fel, hogy arra „igen“-nel, vagy „nem“-mel lehessen szavazni.

Választásoknál és jelöléseknél a szavazás a jelölt nevével történik.

36. §.

A dékán a kari ülésen tárgyalandó ügyek előkészítése céljából a szükséghez képest előadót küld ki.

Fontosabb ügyek elintézésére a kar küld ki 3—5 tagú bizottságot.

Más ügyeket az elnöklő dékán terjeszt elő.

37. §.

Ha az ügyben előadó vagy bizottság volt kikiüldve, a tanácskozás az előadmány előterjesztésével kezdődik, amelyet előzetesen mindig írásba kell foglalni és az előterjesztés befejeztével a dékánnak át kell adni.

A kari ülés tagjai a jelentkezés sorrendjében szólnak a tárgyhöz.

A szavazás szóbeli. Választásoknál és jelöléseknél a szavazás mindig titkos. Más ügyekben is titkos a szavazás, ha ezt legalább három, szavazásra jogosított tag kívánja, vagy pedig az elnöklő dékán belátása szerint elrendeli.

A határozat ellen, amelyben a kar az egyetemi tanácsnak, vagy pedig a vallás- és közoktatásügyi miniszternek tesz előterjesztést, minden szavazásra jogosított kari tag különvéleményt jelenthet be, feltéve, hogy a tanácskozás folyamán a hozandó határozat ellen felszólalt. A különvéleményhez mindazok bejelenthetik csatlakozásukat, akik a határozat ellen nyilatkoztak. A bejelentés jegyzőkönyvbe veendő. A különvéleményt legkésőbb a kari ülést követő második napon írásban kell bemutatni, különben figyelembe nem vehető.

Más határozatnál az ellene nyilatkozók csak azt kívánhatják, hogy felszólalásuk a következő § értelmében a jegyzőkönyvbe fölvétessék.

38. §.

Minden kari ülésről jegyzőkönyv veendő fel. A jegyzőkönyvben névszerint felsorolandók azok a kari tagok, akik az ülésen részt vettek. Névszerint felsorolandók a távollemaradtak is, a távollét okának megjelölésével.

Minden ügy, amelyet az elnöklő dékán a kari ülés elé terjesztett, iktatószámának és tartalmának rövid megjelölésével a jegyzőkönyvbe fölveendő.

A határozat, annak kiemelésével, hogy a kar egyhangúlag, vagy szótöbbséggel hozta, egész terjedelmében veendő fel a jegyzőkönyvbe. Titkos szavazásnál a szavazatok számarányát is fel kell tüntetni a jegyzőkönyvben.

A tanácskozás folyamán elhangzott felszólalások a dékán intézkedésére, vagy a felszólaló kívánságára rövid kivonatban a jegyzőkönyvben fölvetetnek.

A jegyzőkönyvhöz csatolandók az indítványok (34. §) és a különvélemények (37. §).

39. §.

A kari ülés jegyzőkönyvét a kinevezés sorrendje szerint legifjabb nyilvános rendes, illetve a kari ülésen részvételre jogosított legifjabb nyilvános rendkívüli tanár vezeti.

Ha valamely rangban idősebb tanár a jegyzőkönyv vezetésére önként vállalkozik, a kar megengedheti, hogy a jegyzőkönyvet ő vezesse.

A kari ülés jegyzőkönyvét az ülésen résztvett valamennyi tag aláírja.

Ha ezeknek többsége az aláírást megtagadja, a dékán rövid határnapra hitelesítő ülést hív össze. A hitelesítő ülés kizárólag afölött határoz, vajjon az ülésen elhangzott felszólalások és a hozott határozat a valóságnak megfelelően vétettek-e fel a jegyzőkönyvbe. A hitelesítő határozat hozatalánál csak azok a kari tagok vesznek részt, akik a

hitelesítendő határozat hozatalánál is részt vettek. Ezek a hitelesítés tárgyában a 32. § első bekezdésének feltétele nélkül is határoznak.

Egyéb esetekben a dékán az aláírás megtagadását, s esetleg annak okát a jegyzőkönyv végén följegyzi.

40. §.

A kari ülés jegyzőkönyve 15 nap alatt a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez fölterjesztendő.

41. §.

A dékán a kart érintő fontosabb ügyekben a kari ülésen részvételre jogosított tagokat értekezletre is összehívhatja.

A dékán a kari ülés folyamán is indítványozhatja, hogy a kar valamely ügyet előbb mint értekezlet vitasson meg. A kar az indítvány fölött minden vita nélkül, nem titkos szavazással, általános szavazattöbbséggel határoz.

A dékán akkor is hív össze értekezletet, ha ezt a tárgy pontos megjelölésével, szavazásra jogosított három kari tag írásban kívánja. Ezek a kari ülés alatt is indítványozhatják, hogy a kar értekezletet tartson. A kar az indítvány fölött az előző bekezdés értelmében határoz.

Az értekezletről jegyzőkönyv nem vehető fel, s az értekezlet semmiféle határozatot sem hozhat.

A 35. § első és negyedik bekezdése az értekezletre is alkalmazandó.

42. §.

Senki sem vehet részt annak az ügynek tárgyalásában, sem az afölött való szavazásban, amelyben érdekelve van.

Érdekeltségét mindenki a dékánnak bejelenteni köteles. Szavazásra jogosított bármely tag is bejelentheti a dékánál az érdekeltiséget. Szükség esetén a dékán az illető kari tagot érdekeltségére figyelmezteti.

Az érdekeltség tárgyában a kari ülés az elnöklő dékán előterjesztése, s esetleg az érdekelt kari tag felszólalása alapján, minden további hozzászólás mellőzésével titkos szavazás útján határoz.

45. §.

A dékán minden tanév október havának első felében a kar tantestületének minden tagját, továbbá a vizsgálóbizottságoknak a tanári testületen kívül álló tagjait tanácskozássra hívja össze az előző évben tapasztalt tanulmányi és vizsgálati eredmények, valamint a szükségesnek látszó reformok megvitatása céljából.

A tanácskozás határozatot nem hoz. Az elhangzott vélemények rövid kivonatban jegyzőkönyvbe foglalandók. A dékán a jegyzőkönyvet a legközelebbi kari ülésnek bemutatja.

44. §.

A tantestület minden tagja, ideértve a segédtan személyzetet is, a kari igazgatásra, a kari ülés tanácskozásaira, az ott elhangzott felszólalásokra, valamint az ott hozott határozatokra nézve titoktartásra köteles.

A kari üléseken hozott határozatokat a kartól nyert felhatalmazás alapján s az általa megállapított fogalmazásban csak a kar dékánja hozhatja nyilvánosságra. A közzétételnek nincs helye, ha ez a közérdeket, vagy az egyetem érdekeit sértené.

c) Az egyetemi tanács.

45. §.

Az egyetemi tanács tagjai: az egyetem rektora és prorektora, valamint minden kar dékánja és prodékánja.

46. §.

Az egyetemi tanács elnöke a rektor.

47. §.

Az egyetem rektora gondoskodik az egyetemre vonatkozó törvények, rendeletek és tanácsi határozatok végrehajtásáról.

Kifelé, amennyiben az egyetem tanácsa maga nem jár el, az egyetem rektora képviseli az egyetemet és az egyetemi tanácsot.

Ha a tanács határozata törvénybe, vagy rendeletbe ütközik, a rektor a határozat végrehajtását felfüggesztvén, a vallás- és közoktatásügyi miniszternek azonnal jelentést tesz, s ezt a legközelebbi tanácsülésen bejelenti.

A rektor gondoskodik az egyetemi igazgatás terén tapasztalt hiányok orvoslásáról, valamint az e tárgyú reformokról, s e célból az egyetemi tanácsnak javaslatokat tesz.

Az egyetemet illető ügyekben a vallás- és közoktatásügyi miniszter felhívására véleményt mond.

Fegyelmi hatóságot gyakorol az altisztek és szolgák fölött.

Egyebekben a 16. § negyedik és ötödik bekezdésének rendelkezései a dékán hatásköre tekintetében, az egyetem rektorára is megfelelően kiterjednek.

48. §.

Az egyetem rektora gyakorolja a felügyeletet az egyetem összes hallgatói fölött.

Különösen gondoskodik arról, hogy viselkedésük az egyetem méltóságának és tanulmányi céljainak megfelelő legyen.

A hallgatókat csekélyebb fegyelmi ügyekben megint, vagy megdorgálja.

Az egyetem rektora gyakorolja a főfelügyeletet az összes ifjúsági egyesületek fölött. A közös egyetemi egyesületek közvetlenül az ő felügyelete alatt állanak, s azok

költségvetésüket és számadásukat évenként neki bemutatni tartoznak.

49. §.

Az egyetemi könyvtár igazgatója és az egyetemi könyvtár egyéb tisztviselői az egyetem rektorának felügyelete alatt állanak, amelyet ő az egyetemi tanács nevében gyakorol.

Ugyancz áll a rektori hivatalnak, a quaesturának tisztviselőire, valamint a gazdasági ügyek ellátására rendelt közegekre is.

Az egyetem rektora osztja be szolgálattételre az egyetem igazgatási személyzetét. Ha a beosztás valamely tudománykarra vonatkozik, a rektor előbb az illető kar dékánját meghallgatja.

Az egyetem rektora alkalmazza a díjnokokat.

A gazdasági ügyek ellátására rendelt közegeket a vallás- és közoktatásügyi miniszter osztja be szolgálattételre.

50. §.

Az altiszteket és szolgálakat az egyetem rektora nevezi ki és a vallás- és közoktatásügyi miniszter erősíti meg. A rektor osztja be őket szolgálattételre is.

Ha a beosztás valamely tudománykarra vonatkozik, a rektor előbb a kar dékánját meghallgatja.

Egyetemi intézeteknél a rektor az intézeti igazgató javaslatára osztja be az altiszteket és szolgálakat.

51. §.

A rektori tisztséget egy-egy tanévre, a karoknak az 5. és 6. §§-ban megállapított sorrendje szerint, az egyetem egy nyilvános rendes tanára tölti be.

Az, aki dékáni vagy rektori tisztséget egy éven át már viselt, a rektori tisztséget elfogadni nem köteles.

A megválasztott méltánylást érdemlő okból, a rektori tisztséget enélkül is visszautasíthatja.

52. §.

Az egyetem következő tanévi rektorát, a rektor elnöklése alatt, minden kar négy-négy kiküldöttjéből, a rektorválasztókból álló gyűlés június első felében választja meg.

Minden kar négy rektorválasztója közül kettőnek nyilvános rendes tanárnak kell lennie. Kettő lehet a kari üléseken részvételi joggal bíró nyilvános rendkívüli tanár, vagy magántanári képviselő is.

53. §.

A rektorválasztókat a kar a dékánválasztó kari ülésen (19. §.) titkos szavazás útján választja meg.

54. §.

A rektorválasztók az egyetem rektora által összehívott ülésen, melyen a rektor felolvassa a megválasztottak nevét, minden felszólalás kizárásával, titkos szavazás útján, általános szavazattöbbséggel választják meg az egyetem rektorát.

Az elnöklő rektort szavazatjog nem illeti meg.

Ha a szavazásnál általános szavazattöbbséget senki sem kap, az elnöklő rektor a titkos szavazást megismételteti. Ha általános szavazattöbbség ekkor sem áll elő, a választás a legtöbb szavazatot nyert két jelölt közt még egyszer megismétlendő. Ha ez a szavazás sem vezet eredményre, az egyetem rektorát, a soron levő kar nyilvános rendes tanárai közül, a vallás- és közoktatásügyi miniszter nevezi ki.

55. §.

A választás után az egyetem rektora az eredményt a megválasztottal azonnal közli s addig az ülést felfüggeszti. Ha ez a választást elfogadja, őt az egyetem megválasztott rektorának jelenti ki és megerősítése céljából a vallás- és közoktatásiügyi miniszterhez felterjesztést intéz.

Ha a megválasztott a választást nem fogadja el, a rektor az előző § értelmében azt megismételteti.

Az előző § értelmében történik a választás akkor is, ha a rektor megválasztása évközben, a tanév hátralevő részére válik szükségessé.

A 20. § második bekezdése az egyetem rektorára is kiterjed.

56. §.

A megválasztott rektor, miután a vallás- és közoktatásiügyi miniszter tisztségében megerősítette, hivatali működését a tanév első napján kezdi meg.

57. §.

Ha az egyetem rektora hivatali működésében gátolva van, szabályszerű helyettesítéséről gondoskodik. (58. §.)

A 22. § második bekezdése az egyetem rektorára is kiterjed.

58. §.

Az egyetem rektorának helyettese az egyetem prorektora.

Prorektorként az egyetem megelőző évi rektora működik.

Ha a prorektori tisztség az előző bekezdés értelmében nem látható el, az az 52—56. §§-ban meghatározott módon azon kar nyilvános rendes tanárainak sorából töltendő be, amely karhoz tartozott az előző tanév rektora.

Ha a prorektor csak ideiglenesen van gátolva, a helyettesítés a dékánokat illeti meg, a karoknak az 5. és 6. §§-ban megállapított sorrendje szerint.

59. §.

Az egyetemi tanács a legfelsőbb egyetemi hatóság.

Hatáskörébe tartozik az egyetem testületi, közigazgatási és a karok egyéb közös ügyeinek tárgyalása és intézése.

Másod- és utolsó fokon gyakorolja a fegyelmi hatóságot az altisztek és szolgák fölött.

Őt illeti a fegyelmi hatóság másodfokon az egyetem összes hallgatói, valamint a vizsgázók fölött.

Az egyetemi tanács dönt a tudománykarok között felmerült hatásköri összeütközések tárgyában.

Az egyetemet érintő minden kérdésben felhívásra vagy saját kezdeményezéséből a vallás- és közoktatásügyi miniszternek rendszerint a karok meghallgatásával véleményt mond.

60. §.

Az egyetemi tanács feladata gondoskodni a tudomány népszerűsítéséről és az újabb tudományos vívmányok megismertetéséről is a közönség körében.

E célból bizottságot alakít, amelynek útján előadásokat, előadássorozatokat és tanfolyamokat rendez.

Külföldi szakférfiak meghívásáról, abból a célból, hogy az egyetemen előadást, vagy előadássorozatot tartsanak, az illető kar meghallgatásával, a vallás- és közoktatásügyi miniszter gondoskodik.

61. §.

Az egyetemi tanács a tudománykaroknak a tanszékek betöltésére, nemkülönben a segéd-tanszemélyzet megválasz-

tására vonatkozó határozatait érdemlegesen nem bírálhatja felül s a betöltésre nézve javaslatot nem tehet.

62. §.

Az egyetemi tanács az egyetemi könyvtár igazgatóját a könyvtári bizottság (74. §) véleménye alapján jelöli.

Egyebekben a 27. § megfelelően alkalmazandó.

63. §.

Az egyetemi könyvtár többi tisztviselőit, valamint az egyetem igazgatási személyzetét az egyetemi tanács meghallgatásával, a vallás- és közoktatásügyi miniszter nevezi ki.

Mielőtt az egyetemi tanács az előző bekezdésben említett egyetemi könyvtári tisztviselők kinevezése tárgyában javaslatot tenne, a könyvtári bizottságot is meghallgatja.

64. §.

A tudománykaroknak a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez intézett összes felterjesztéseit, az egyetemi tanács nevében, a rektor küldi fel.

Az egyetem rektora a felterjesztést láttamozza. Ha az egyetemi tanácsnak közbelépését látja szükségesnek, annak bemutatja. Az egyetemi tanács véleményes jelentés kíséretében terjeszti fel az ügyet a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

Sürgős esetekben az egyetem rektora csupán saját véleményével ellátva terjeszti fel az ügyet, de ezt a legközelebbi tanácsülésem bejelenti.

65. §.

Az egyetemi tanács, a nagy szünet kivételével, rendszerint minden hónapban tart ülést (rendes tanácsülés).

De a tanács, ha ez szükségesnek mutatkozik, máskor is összehívható ülésre (rendkívüli tanácsülés).

66. §.

Tanácsülés megtartásához az elnökön kívül, minden kar részéről legalább egy tanácstag jelenléte szükséges.

A jelenlevő tanácstagok általános szótöbbséggel határoznak.

A jegyzőkönyvet az ülésen résztvett valamennyi tanácstag aláírja.

Egyebekben a 31., továbbá a 34—38., nemkülönben a 40. és 41. §§ az egyetemi tanácsülésre is megfelelően alkalmazandók.

A 33. § azzal az eltéréssel nyer alkalmazást, hogy második bekezdésének esetében, a rektor saját hatáskörében tesz jelentést a vallás- és közoktatásügyi miniszternek.

A 39. § negyedik és ötödik bekezdése azzal az eltéréssel alkalmazandó, hogy a megjelent tanácstagok a jelen § első bekezdésének feltétele nélkül is határoznak.

A 42. § azzal az eltéréssel nyer alkalmazást, hogy az érdekeltség kérdésében az egyetemi tanács határoz.

Megfelelően alkalmazandó a 44. § is. Az egyetemi tanács határozatait, a tanács felhatalmazása alapján s az általa megállapított fogalmazásban, az egyetem rektora hozza nyilvánosságra.

67. §.

A nyilvános rendes és nyilvános rendkívüli tanárok, valamint a könyvtár igazgatója a kari dékánok jelenlétében, az egyetem rektorának kezébe teszik le a hivatali esküt.

Az egyetem többi kinevezett alkalmazottját a rektor egyedül esketi föl.

68. §.

A tudori felavatókat az egyetem rektora és valamennyi tudománykar dékánja együttesen fogantatják.

A legfelsőbb királyi pártfogás melletti tudori felavatókat az egyetemi tanács teljesíti.

d) Egyetemi közgyűlés.

69. §.

Az egyetemi közgyűlés a rektor elnöklete alatt és az egyetemi tanács jelenlétében az összes karok tantestületéből áll.

Az egyetemi közgyűlést az egyetem rektora hívja össze.

Az egyetemi ünnepélyek az egyetemi hallgatók és meghívott közönség jelenlétében, az egyetemi közgyűlésen tartatnak meg. Különösen az ünnepélyes egyetemi közgyűlésen történik az egyetemi tanács beiktatása és a tanév megnyitása. A tanév berekesztésére is ünnepélyes közgyűlés tartható.

Egyetemi közgyűlés az egyetemet érintő más kérdések megvitatására is tartható.

Az egyetemi közgyűlés semmiféle határozatot sem hoz.

e) Egyetemi hivatalok.

70. §.

Az egyetemi tanács fogalmazási és irodai teendőit a szükséges segédszeméllyel az egyetemi tanácsjegyző látja el.

Az egyetemi tanácsjegyző vezeti a tanácsülés jegyzőkönyveit is.

71. §.

Az egyetemi hallgatók anyakönyveit az egyetemi quaestor vezeti és őrzi.

Ő szedi be a tanpénzeket s kezeli az összes egyetemi egyesületek vagyonát.

72. §.

Az egyetem gazdasági szükségleteit az erre rendelt közegek látják el.

73. §.

A 44. § első bekezdése az egyetemi könyvtár tisztviselőire, valamint a 70—72. §§-ban felsorolt igazgatási közegekre is megfelelően alkalmazandó.

f) Egyetemi intézetek és klinikák.

74. §.

Az egyetemi könyvtár, valamint a többi egyetemi intézetek, ideértve a szemináriumokat is, továbbá a klinikák az intézeti, illetőleg klinikai igazgatók vezetése és felügyelete alatt állanak.

Az egyetemi intézetekhez és klinikákhoz tartozó szakszemélyzet, altisztek és szolgák fölött az igazgató rendelkezik és ügyel fel.

Az egyetemi könyvtár mellé, a prorektor elnöklete alatt minden kar egy-egy tagjából álló könyvtári bizottság választandó, amelynek szervezetét és hatáskörét külön rendelet szabályozza.

II. FEJEZET.

Tanulmányi és vizsgarend.

75. §.

A budapesti, valamint a kolozsvári tudományegyetemen fenálló tanulmányi, vizsgálati, szigorlati és tudorfelavatási

rend, nemkülönben ezen egyetemek magántanári képesítő-szabályzata a debreceni és pozsonyi tudományegyetemekre is kiterjed.

A debreceni tudományegyetem ref. hittudományi karának tanulmányi, vizsgálati és szigorlati rendjéről, valamint azokról a módosításokról, amelyek e kar tudorfelavatási rendjére vonatkoznak, külön szabályzat intézkedik.

76. §.

Ő császári és apostoli királyi Felségének 1893. évi június hó 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával a legfelsőbb királyi pártfogás melletti tudorfelavatás (promotio sub auspiciis Regis) felújítása tárgyában kibocsátott szabályzat a debreceni és pozsonyi tudományegyetemekre is kiterjed. Ezen egyetemeknek mindegyikén azonban évenként csak egy-egy tudorjelölt avatható fel legfelsőbb királyi pártfogás mellett.

III. FEJEZET.

Átmeneti intézkedések.

77. §.

Az 1914/15. tanévben a debreceni tudományegyetemen csak a ref. hittudományi, a jog- és államtudományi s a bölcsészet-, nyelv- és történettudományi, a pozsonyi tudományegyetemen pedig csak a jog- és államtudományi kar nyílik meg. Ez utóbbi a bölcsészet-, nyelv-, és történettudományi kar felállításáig egy bölcsészeti és egy történeti tanszékkal nyer kiegészítést.

A többi karok, mihelyt ezt a szervezési munkálatok lehetővé teszik, fokozatosan fognak megnyílni.

78. §.

A pozsonyi tudományegyetem mennyiség-, természet-tudományi és mezőgazdasági karának a mezőgazdasági szakokra kiterjedő része a magyaróvári gazdasági akadémia bevonásával fog szerveztetni. Azokat a módosításokat, amelyek ennek következtében e kar szervezetében szükségessé válnak, nemkülönben a kar ezen részének tanulmányi, vizsgálati és szigorlati rendjét a magyar királyi földművelési miniszter egyetértésével kibocsátandó, külön szabályzat fogja megállapítani.

79. §.

A debreceni tudományegyetem rektorát és prorektorát, valamint dékánjait és prodékánjait az 1914—15. tanévre a vallás- és közoktatásiügyi miniszter nevezi ki. És pedig a rektort a ref. hittudományi karból, a prorektort a bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi karból fogja kinevezni.

Ugyanő nevezi ki erre a tanévre a pozsonyi tudományegyetem jog- és államtudományi karának dékánját és prodékánját.

80. §.

Míg a pozsonyi tudományegyetem csak a jog- és államtudományi karból fog állani, az egyetemi tanácsot megillető jogkörben a jog- és államtudományi kar, az egyetem rektorát megillető jogkörben pedig e kar dékánja fog eljárni.

A vallás- és közoktatásiügyi miniszter e tudományegyetemnek az 1914/15. tanévre kinevezendő jog- és államtudománykari dékánját ugyanerre a tanévre egyúttal ez egyetem rektorának jogkörével is felruházza.

Midőn a pozsonyi tudományegyetem jog- és államtudományi kara az egyetemi tanácsot megillető jogkörben jár el, az ülésre a megnyitandó orvostudományi kar már kinevezett s esetleg még kinevezendő tanárait is meghívja.

81. §.

A debreceni tudományegyetem ref. hittudományi kara az 1914/15. tanév első felében megalkotja tanulmányi, vizsgálati és szigorlati rendjének tervezetét, melyet ennek a félévnek végéig az egyetemi tanács a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez jóváhagyás végett fölterjeszt.

E szabályzat kibocsátásáig a tanulmányi és vizsgálati rendre nézve az egyetem megnyitásáig fennálló ref. hittudományi akadémiának tanulmányi és vizsgálati rendje irányadó.

82. §.

A debreceni és pozsonyi tudományegyetemeknek az 1914/15. tanévben megnyíló tudománykarai, nemkülönben a debreceni tudományegyetem tanácsa szeptember első három napján belül a tanév elején teendő intézkedések céljából ülést tartanak.

A két tudományegyetem jog- és államtudományi kara ezen az ülésen állítja össze az 1914/15. tanévi alap- és államvizsgálati bizottságokat s megerősítésük céljából a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez sürgős felterjesztést intéz.

Az 1914/15. tanév első felére szóló tanrendet a tanárok bejelentése alapján még a szünidő alatt a vallás- és közoktatásügyi miniszter állapítja meg s intézkedik kinyomtatása iránt.

83. §.

Azok a joghallgatók, akiknek az 1914/15. tanév előtt a pozsonyi kir., illetve a debreceni ref. jogakadémián kellett

volna valamely alap-, illetve államvizsgát tenni, azt e tanévtől kezdve a pozsonyi, illetve a debreceni tudományegyetem jog- és államtudományi karán fogják letenni.

84. §.

A debreceni és pozsonyi tudományegyetemen az 1914/15. tanévben szigorlatok nem tarthatók.

85. §.

Addig, míg a pozsonyi tudományegyetem csak a jog- és államtudományi karból áll, a jog- és államtudorok felavatását ezen egyetem jog- és államtudományi karának dékánja és pródékánja teljesítik.

Az idő alatt az ő kezükbe teszik le a hivatali esküt is az e tudományegyetemhez kinevezendő tanárok.

86. §.

A debreceni és pozsonyi tudományegyetemek tanárainak és könyvtárigazgatóinak, valamint segédtanzenélyzetének fegyelmi felelősségéről legfelsőbb királyi jóváhagyással kibocsátandó külön szabályzat intézkedik.

87. §.

E tudományegyetemek igazgatási hivatalainak, könyvtárának és quaesturájának szervezetét, továbbá a gazdasági ügyek ellátására hivatott közegeket, e hivataloknál alkalmazott tisztviselők fegyelmi felelősségét, nemkülönben az ügyvitelt külön rendelet szabályozza.

A két tudományegyetem szervezésének befejezéséig azonban ezen hivatalok, valamint a gazdasági ügyek ellátása tekintetében, a vallás- és közoktatásügyi miniszter átmenetileg külön teszi meg a szükséges intézkedéseket.

88. §.

E tudományegyetemekhez az 1914/15. tanévig kinevezendő tanárok a hivatali esküt a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, vagy megbizottjának kezébe fogják letenni.

89. §.

A 60. § első és második bekezdésének, valamint a 76. §-nak életbeléptetéséről, az illető egyetem meghallgatásával külön rendelet fog intézkedni.

90. §.

Jelen szabályzat az 1914/15. tanévvel lép életbe.

Állományellenőrzés

2008